

Aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
de heer drs. Sander Dekker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum 12-04-2013 Betreft medezeggenschap
Briefnr. 588763 MKO/HP Onderwerp Code goede medezeggenschap

Geachte heer Dekker,

Vanuit hun betrokkenheid bij de evaluatie van de WMS hebben de onderwijsvakbonden, het LAKS, de vier landelijke ouderorganisaties en de PO- en VO-raad, vorig voorjaar besloten de mogelijkheid van een gezamenlijke campagne te verkennen, gericht op het praktisch functioneren van de medezeggenschap in het onderwijs. In een gezamenlijke brief¹, waarin tevens werd verzocht om de wet op enkele punten te verbeteren, hebben wij als organisaties de toenmalig minister van dit voornemen in kennis gesteld.

In reactie op de hiervoor bedoelde brief heeft het ministerie laten weten dat de minister de verzochte verbeteringen van de wet niet zou overnemen. De achterliggende problemen moesten -naar de opvatting van de minister- door het onderwijsveld zelf worden opgelost. Wel werd de organisaties gevraagd een gezamenlijk plan van aanpak op te stellen omdat uit het evaluatierapport WMS naar voren kwam dat er ook in de uitvoeringspraktijk nog veel te verbeteren valt. Met name waar het gaat om de deskundigheid bij MR-leden, de informatieverstrekking, het betrekken van de achterban bij het MR-werk, en het onderscheid maken tussen de vergadering van de MR zelf en het overleg tussen MR en de schoolleiding.

Landelijke Oudervereniging Bijzonder
Onderwijs op algemene grondslag

Bij de bespreking van het evaluatierapport, op 27 juni 2012, heeft de Kamer de minister tevens verzocht er zorg voor te dragen dat een aantal specifieke knelpunten die vooral verband houden met de naleving van de wet ook in het door de minister toegezegde plan van aanpak zouden worden meegenomen.

Inmiddels heeft u –separaat- het door de organisaties ontwikkelde plan van aanpak (campagneplan) ontvangen, alsmede een voorlopige begroting, en het 'Document goede medezeggenschap'. Over de inhoud van het campagneplan en het document zijn de organisaties, inclusief de PO- en VO-raad, het met elkaar eens. Echter niet voor wat betreft de beoogde status van het 'Document'. Dit document droeg tijdens

¹ Brief CNV Onderwijs, namens de organisaties, d.d. 21 mei 2012. Een kopie van deze brief is tevens toegezonden aan de Vaste Kamer Commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

de verschillende stadia van de ontwerpfase steeds de naam 'Code goede medezeggenschap', maar deze benaming stuitte in de laatste fase op bezwaren van beide werkgeversorganisaties.

Doel en inhoud van de Code

De Code goede medezeggenschap vormt de kern van de door de organisaties voorgenomen campagne. De achterliggende gedachte voor de Code is dat er steeds sprake is van gedeelde belangen. Namelijk: goed onderwijs, goede leerprestaties van de leerlingen, en het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Daarmee is er tevens sprake van een gezamenlijk belang bij goede medezeggenschap, welke gericht is op het komen tot goede besluiten met betrekking tot het te voeren beleid en het draagvlak voor dit beleid. Partijen dienen elkaar daarom te zien als medebelanghebbenden, zonder wiens betrokkenheid de doelen niet realiseerbaar zijn. De Code goede medezeggenschap geeft hier invulling aan via helder omschreven gedragslijnen voor alle betrokkenen.

Met de Code bieden de organisaties niet alleen een aanpak voor knelpunten die naar voren zijn gekomen bij evaluatie van de werking van de WMS. De Code heeft tevens tot doel om te komen tot een kwaliteitsverbetering van de medezeggenschap. Dit –eveneens– ten bate van alle participanten, dus inclusief schoolbestuur en schoolleiding. De Code goede medezeggenschap richt zich daarom op alle bij de medezeggenschap betrokken partijen: niet alleen het schoolbestuur, en de door het bestuur gemandateerde overlegpartner van de (G)MR, maar ook de MR, GMR en deelraden, alsmede de geledingen van deze raden.

Zowel het campagneplan als de Code omvat mede de specifieke punten die vanuit de Kamer naar voren zijn gebracht: het aanbieden van een praktisch voorbeeld voor een faciliteitenregeling, de naleving, en verbetering van de informatieverstrekking alsmede de deskundigheid bij MR-leden. Tevens wordt invulling gegeven aan de wens om de betrokkenheid van ouders en leerlingen te stimuleren (Motie Biskop; 32 640, nr. 18; 3 november 2011), en het contact tussen de medezeggenschap en de Raad van Toezicht.

Tot slot vraagt de Code aan MR'en om waar nodig een meer initiërende rol op zich te nemen. Bijvoorbeeld waar het gaat om het bevorderen van sociale veiligheid, en maatregelen om pesten tegen te gaan. Het is de taak van de MR om onderwerpen die specifiek voor de eigen achterban belangrijk zijn ook zelf op de overlegagenda te plaatsen. In dit verband introduceert de Code goede medezeggenschap de aanbeveling om als bevoegd gezag en MR samen jaarlijks een 'ambitiesprek' en werkplan te plannen.

Status Code goede medezeggenschap

Als organisaties voor personeel, ouders en leerlingen, zijn wij bereid ons aan de Code te verbinden, en om dit ook van onze leden vragen. De werkgeversorganisaties kiezen hierbij een ander spoor. Zij wensen te spreken over een 'handreiking', waarmee het document naar hun leden toe beperkt blijft tot een vrijblijvende aanbeveling.

Om de Code binnen het onderwijs breed geïmplementeerd te krijgen is het noodzakelijk dat het een meer dwingend karakter krijgt dan een vrijblijvende 'handreiking'. Het doel is immers de medezeggenschap in het onderwijs te versterken, en de naleving van de wet te bevorderen. In dit verband is het nodig dat ook de geschillencommissie, waar relevant, de Code (mede) betreft bij de beoordeling van medezeggenschapsgeschillen.

Daarom vinden de hiervoor genoemde organisaties dat de Code goede medezeggenschap tenminste een status zal moeten krijgen die gelijkwaardig is aan de Code goed bestuur. Dit betekent dat alle dragende organisaties niet alleen zichzelf verbinden aan de inhoud van de Code, maar ook hun achterban moeten vragen om dit te doen. Dit met toepassing van het 'pas toe, of leg uit'-principe. Deze status is voor ons als organisaties de essentiële voorwaarde voor een effectieve campagne, en daarmee de goede uitvoering van het plan van aanpak.

De toegenomen autonomie van onderwijsbestuurders heeft helaas in de praktijk van met name het MBO geleid tot een aantal uitwassen, waarvan de situatie bij Amarantis een voorbeeld is. Meer autonomie voor schoolbesturen is echter geen doel op zich: het gaat niet om meer vrijheid voor schoolbesturen zelf, maar om meer eigen beleidsruimte voor de scholen én hun bestuurders. En dat betekent een actieve beleidsplicht voor schoolbesturen en voor het onderwijsmanagement. Een goede betrokkenheid van ouders, personeel en leerlingen, ondermeer via een goed functionerende medezeggenschap, is in dit verband een onontbeerlijke voorwaarde. Ook daarom vragen wij als organisaties uw steun om voor een meer dwingend karakter van de Code goede medezeggenschap.

Verbetering medezeggenschapswetgeving

Tot slot willen wij, los van de Code goede medezeggenschap, uw aandacht en zorg vragen voor een effectieve medezeggenschapswetgeving in het onderwijs. Vanuit de politiek wordt het overleg tussen bevoegd gezag en de MR vaak gezien als plaats om (centraal moeilijk op te lossen) knelpunten naar toe door de schuiven. Bij specifieke ontwikkelingen waarop de overheid de grip dreigt te verliezen leidt dit nogal eens tot voorstellen om de positie van de medezeggenschap in het onderwijs te 'versterken'. Ten onrechte wordt vaak gedacht dat zo'n versterking dient plaats te vinden via de toekenning van extra instemmingsrechten aan de MR (bij fusies, of de begroting).

In de hiervoor reeds aangehaalde brief hebben de organisaties, inclusief de PO- en VO-raad, verzocht de wet op een drietal punten te verbeteren. Dit verzoek sloot aan op een door de Stichting onderwijsgeschillen gepubliceerd advies (*'Doeltreffender en meer effect'*), en betrof:

1. een wettelijk recht voor de (G)MR op bekostiging van rechtsbijstand en de inschakeling van externe deskundigen, waarmee wordt aangesloten bij de regeling in de Wet op de ondernemingsraden².
2. Nalevingsgeschillen onderbrengen bij de –meer laagdrempelige- geschillencommissie medezeggenschap. Dit in plaats van de huidige zware, en vaak dure, procedure bij de Ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam (in relatie tot punt 1: waarbij de MR zich moet laten bijstaan door een advocaat).
3. In aansluiting op de WOR: als het bevoegd gezag het instemmingsrecht van de (G)MR negeert dan dient de raad het recht te hebben om de nietigheid van het besluit in te roepen.

² In het advies wordt voorgesteld om, overeenkomstig artikel 22 WOR, lid 2 van artikel 28 WMS als volgt aan te passen: *De kosten die redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taak van de medezeggenschapsraad, daaronder begrepen scholingskosten, komen ten laste van het bevoegd gezag. De kosten van het raadplegen van deskundigen en het voeren van rechtsgedingen door de medezeggenschapsraad komen slechts ten laste van het bevoegd gezag, indien hij van de te maken kosten vooraf in kennis is gesteld.*

Met een stevig gepositioneerde Code goede medezeggenschap, en met de verbetering van de WMS op de drie hiervoor genoemde punten, zou daadwerkelijk een versterking van de medezeggenschap worden gerealiseerd.

Met vriendelijke groet,
mede namens de voorzitters van AVS, CNV Onderwijs, FvOv, LOBO, NKO,
OUDERS&COO, VOO, LAKS,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'G' followed by several horizontal strokes.

Walter Dresscher
Voorzitter AOb

I.a.a. de Vaste Commissie OCW van de Tweede Kamer der Staten-Generaal